

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Pomeranian

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 01.01.2021

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Norsk Pomeranian Klubb
Stiftet 2012

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	3
Overordnet mål for rasen.....	3
Rasens populasjon	4
Populasjonsstørrelse.....	4
Gjennomsnittlig kullstørrelse.....	4
Gjennomsnittlig innavlsgrad	4
Hanner og tisper brukt i avl	4
Matadoravl	5
Innhenting av avlsmateriale fra andre land.....	5
Mål og strategi.....	5
Helse.....	5
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen.....	5
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter.....	6
Forekomst av reproduksjonsproblemer.....	9
Prioritering.....	9
Mål og strategi.....	9
Atferd og mentalitet	10
Atferd	10
Mål og strategi.....	10
Eksteriør	10
Eksteriør	10
Overdrevne eksteriørtrekk.....	11
Mål og strategi.....	11
Oppsummering.....	12
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	12
Plan for videre arbeid i klubben	12
Vedlegg	12

Innledning

Som grunnlag for RAS har vi valgt å bruke mye av den svenske versjonen. I tillegg er statistikker fra ulike forsikringselskap og NKK anvendt.

RAS skal evalueres og revideres med jevne mellomrom, slik at dokumentet til enhver tid er oppdatert.

RAS utvalget i NPK har bestått av Unn Saxvik, Belinda Klein og Roar Skoli

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Pomeranian er en av de tyske spiss hundene som har en urgammel historie. Man har funnet levninger av hunder konserverte i torv i Mellom-Europa, hhv Tyskland, som har likhetstrekk med dagens tyske spiss hunder. Det er mange historikere som mener, og har arkeologiske bevis for, at tyske/mellomeuropeiske spiss hunder stammer fra pre-historiske Torf/Turf Spitz. Med de tyske/mellomeuropeiske spiss hundene kan vi regne Pomeranian/Zverg Spitz, Volpino Italiano, Klein, Mittel, Gross og Wolf Spitz/Keeshond. Historien om de amerikanske importene forteller at man også kan regne med American Eskimo Dog (3 størrelsesvarianter). Det kan være verdt å merke seg at historien, spesielt den engelske, brukte navnet Pomeranian på alle størrelser. Dette kan virke forvirrende for oss, da det i dag kun brukes på den minste størrelsen.

Det sier seg selv at disse hundene har en meget omfattende historie, og det pågår stadig en jobb for å finne mer ut av denne. Vivienne Peterson legger ned et formidabelt arbeid i "Pomeranian Project", og det er her vi har hentet flere av våre opplysninger. Vi ser at mye av historien har et engelsk utgangspunkt.

Historien viser seg å ikke være så enkel som at dette var en hund man hadde funnet levninger av, godt konserverte i torven i Mellom-Europa/Tyskland, og historien om Dronning Victoria, som hadde fått noen eksemplarer i gave fra Tyskland. Hun ble fascinert av rasen, og startet da med å "lage" dagens Pomeranian. Det viser seg i etterkant at denne, for så vidt riktige historien, er svært forenklet og mangelfull.

Se vedlegg 1.

Overordnet mål for rasen

NKK har det overordnede ansvaret for Pomeranian-avlen i Norge.

Norsk Pomeranian Klubb (NPK) er pliktig til å forvalte Pomeranian på en fornuftig og tilfredsstillende måte.

RAS er et levende dokument for alle oppdrettere av rasen. ALLE som har kull på sin(e) tisper er per definisjon oppdrettere.

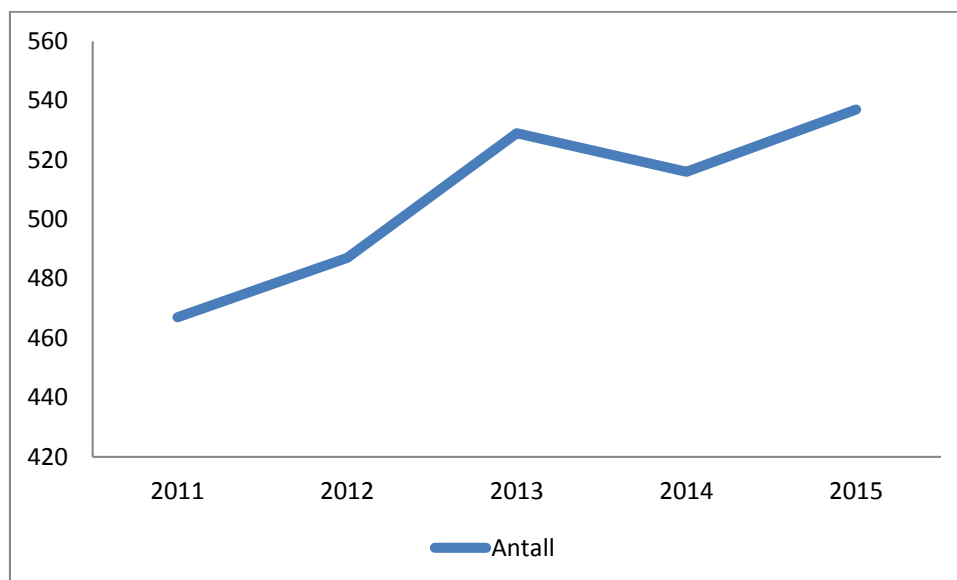
RAS skal være et verktøy for oppdrettere, og målet skal være å avle fram sunne og friske Pomeranian med rasetypisk konstruksjon og mentalitet.

Det er en plikt for alle oppdrettere å sette seg grundig inn i rasebeskrivelsen og RAS.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

Tabellen viser antall registrerte Pomeranian i Norge fra 2011 til 2015.

År	Antall
2011	467
2012	487
2013	529
2014	516
2015	537

Statistikken viser at rasen øker i popularitet i Norge. I 2015 var Pomeranian den tiende mest populære rasen i Norge basert på registreringer i NKK.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

I et pomerianikull fødes det i gjennomsnitt 2,2 valper. Dette er relativt lavt i forhold til andre raser av samme størrelse, men trenden viser en økning i antall valper per kull. En tisper med ett foster har i mange tilfeller en vanskeligere fødsel enn en tisper med flere fostre. I tillegg er det en større risiko for keisersnitt. En valp som er alene i et kull har liten eller ingen mulighet til å trene opp sin sosiale adferd.

Gjennomsnittlig innavlsgrad

Gjennomsnittlig innavlsgrad for rasen er beregnet basert på norskfødte kull registrert i perioden 1.11.15-1.12.15. Gjennomsnittlig innavlsgrad for pomeranian ble beregnet til 0,6%. Dette er veldig lavt, og godt innenfor NKKs anbefalte grense på 2,5%. Dette er svært positivt. Fortsatt fokus på lave innavlsgrader er likevel viktig.

Hanner og tisper brukt i avl

Det kan være en strategi å velge avlstisper fra kull med flere kullsøsken, og etter en mor med normal og ukomplisert forløsning/fødsel. Videre bør man velge en avlspartner (les hannhund) med flere kullsøsken, samt at denne også er forløst normalt etter en velegnet avlstisper. Godt utviklet morsinstinkt er utbredt hos rasen, og dette er viktig å ta vare på i den fremtidige avlen. Tisper med for trangt bekken, dårlige eller manglende veer, eller tisper med lite eller ingen melkeproduksjon, bør ikke gå i avl. En tisper skal ikke gå i avl før etter fylte 18 mnd.

En hannhund bør ikke gå i avl før fylte 12 mnd, og helst ha sin avlskarriere etter fylte 5 år.

Tabell: antall ulike hanner og tisper brukt i avl/år

År	Antall importert	Antall norskfødte kull	Antall ulike hannhunder brukt i avl	Antall ulike tisper brukt i avl
2010	55	273	102	208
2011	46	251	108	202
2012	51	279	113	214
2013	52	279	113	220
2014	35	271	126	223

Matadoravl

En avlshann bør ikke bli far til mer enn 5 % av antall registrerte hunder i rasepopulasjonen i en 5 årsperiode. For tallmessig store raser, slik som pomeranian, anbefales en grense på 2%. For pomeranian tilsvarer 5% 127 avkom, og 2% 51 avkom. Som en tommelfingerregel bør ikke en pomeranian-hann ha mye over 50 avkom. Av hannhunder født etter år 2000 er det 10 hunder som har mer enn 50 avkom. Dette er ikke et stort antall, noe som tyder på at matadoravl ikke er et veldig stort problem for rasen. Det er dog bekymringsverdig at ingen av disse mest brukte hannhundene har kjent patellastatus på Dogweb.

Samme hann bør ikke ha mer enn 60-70 barnebarn. Her er det viktig å påpeke at det er tisper som er den registrerte og ansvarlige oppdretter, og i likhet med hannhundeier, også har plikt til å innhente relevante data på hannen (avlspartneren).

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

I dagens situasjon er det godt inntak av Pomeranian fra andre land. USA, Russland, England og Irland, er blant de mest brukte importlandene.

Mål og strategi

Ut fra dagens situasjon, har vi en god spredning på det genetiske avlsmaterialet.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Hundens helse skal alltid komme i første rekke, og man skal ta størst hensyn til sykdommer og lidelser som reduserer hundens livskvalitet. Man skal gjennom avl påvirke rasens helse på en slik måte at man reduserer sykdommer og lidelser. Per i dag har vi ikke noen statistikker som forteller oss sikkert hvordan rasen ligger an helsemessig. RAS-gruppen jobber kontinuerlig med dette, og bør ha det på plass i løpet av de neste årene. Grunnlaget for statistikk kan komme fra forsikringselskaper, eller fra en form for helseundersøkelse, muligens med hjelp av Norges Veterinærhøyskole. RAS-gruppen har videre lagt det svenske RAS til grunn.

De forskjellige lidelsene er bare kort beskrevet, og vi anbefaler alle å finne egnet litteratur om de tilfellene som skulle være av interesse.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Vanlig utbredte lidelser:

PL (Patellaluksasjon), er et stadig forekommende problem. Lidelsen forekommer ofte bilateralt. Det er derfor viktig å alltid undersøke begge bakbein. Det er også viktig å merke seg at patellaluksasjon ikke er et resultat av forandringer i selve patella (kneet), men et resultat av forandringer i hele bakbeinet som til slutt fører til at patella lukserer. Det er ytterst sjeldent at patellaluksasjon har skade som årsak, men skade kan utløse eller fremskynde luksasjon hos hunder med disponerte forandringer i bakbeinet. Disse forandringene er deformiteter som følge av en feilutvikling av bakbeinet, og som altså kommer gradvis i vekstperioden. Dette forklarer hvorfor de fleste tilfeller oppstår eller oppdages i ung alder. Dette er rasens vanligste genetiske feil/defekt. Nedarvingen er usikker, men mye tyder på at det kan være en polygen arvegang. Uansett bør sterkt rammede hunder ikke brukes i avl.

Klinisk deles patellaluksasjon inn i grader fra 1–3, etter hvilke deformiteter som foreligger.

GRAD 1 - Patella ligger på plass, men lar seg luksere. Deretter glipper den tilbake på plass. Mange av disse hundene forblir symptomfrie, mens andre utvikler en såkalt habituell luksasjon. Det vil si at patella lukserer av og til, forårsaker halthet, men glipper tilbake i normal posisjon av seg selv, og hunden blir haltefri. Det er små avvik fra normal utvikling av bakbeinet.

GRAD 2 - Patella ligger som regel på plass ved undersøkelsen, lukseres lett og slipper ikke tilbake på plass. Den kan også luksere spontant ved bøy og strekk av beinet. Legges patella tilbake på plass, blir den liggende. Her vil det foreligge moderat krumming av leggbeinet og lårbeinet. Ubehandlet vil en grad 2 kunne utvikle seg til grad 3.

GRAD 3 - Patella er permanent luksert, og lar seg ikke legge på plass. Utpreget krumming av lårbeinet og leggbeinet. Det er gjerne manglende patellafure. Det er som regel ikke mulig å strekke ut kneleddet på grunn av feilplassering.

Her kan man altså forbedre problemet PL med bevisst avl på parallelle bakben. Kuhasethet og hjulbente bør da altså på sikt avles bort.

Tiltak og mål: Sterkt rammede hunder bør ikke brukes i avl. Som et delmål bør man utelukke alle hunder med stekere grad enn 2 i avl. Dersom den ene parten har PL, bør avlspartner være fri, slik at summen på begge foreldre ikke er mer enn 2. Både kortsiktig og langsiktig bør tilfeller av PL reduseres. Alle hunder som brukes i avl, skal ha kjent status registrert på Dogweb.

PELS OG HUDPROBLEMER

På rasen forekommer hormonrelaterte hudlidelser som gir et resultat av helt eller delvis håravfall (alopesi).

BSD eller Alopecia-X blir ofte nevnt når hunden har mistet pels, men man ennå ikke har stilt en diagnose. Altså ukjent årsak til hårtap.

Det finnes fire forskjellige kjente hormonrelaterte diagnoser som gir hårtap og blå – blå/sort hud; Thyroksinmangel/Hypothyreoisme: Mangel på et hormon som produseres i skjoldbruskkjertelen (T4). Vanlige symptomer kan være tretthet, at den lett fryser (opp søker varme plasser) og vektøkning. Som oftest er det et symmetrisk pels tap på begge sider av kroppen. Symptomene kan være lett å forveksle med Cushing Syndrome.

Veksthormonmangel/somatotropinmangel: Hormon som produseres i hypofysen, og som er helt nødvendig for en god pelsvekst, samt nødvendig for å gi huden elastisitet. Symptomer er hårtap i stor eller liten grad, samt sort/blåsort hud. Denne lidelsen gir ingen andre sykdomstegn.

Mangel/liten produksjon av binyreproduisert kjønnshormon/Dermatose : Symptomene kan være de samme som ved somatotropinmangel. Årsaken er som oftest svulster i hypofysen eller binyrene, med sekundæreffekt på somatotropinproduksjonen.

Cushing Syndrome: Er en overproduksjon av kortisoner/Hyperadrenocortisme. Forekommer oftest på eldre hunder (85-90%).

Tiltak:

Hund som viser tegn på Alopecia-X eller unormal pels, pels tap eller unormal pigmentert hud SKAL ikke brukes i avl.

Bærere eller antatt bærere BØR ikke parres med hverandre.

Både tisper og hannhunder som har produsert valper med symptomer i to forskjellige kombinasjoner, skal taes ut av avl.

Selektere fremtidig avlsmateriale ved å velge valper med normal pels for alder.

Abnorme pelser kan være av betydning for en senere positiv diagnose.

Øke andel av hannhunder som er fylt 5 år ved bruk i avl. Det forventes ikke at hannhund skal være 5 år før denne prøves i avl, men man kan begrense bruk, (antall valper/kull) til det minimale før den alderen.

Det moralske og etiske ansvaret ligger på oppdretter (tispeeier som har valper på sin tise, er å regne som oppdretter).

Alle er med på å dele sin erfaring og kunnskap, slik at avlsstrategien på dette problemet kan bedres.

MÅL: Minimere lidelsene under denne kategorien, ikke avle på hunder med symptomer og hunder med unormal, og ikke rasetypisk pels.

Hjertefeil:

Det er flere former for hjertefeil, deriblant Mitral Endokardose som er en av de mest vanlige.

Tiltak og mål: Diagnostisere mistenkte individer. Disse skal ikke gå i avl.

Luftrørskollaps: En respiratorisk sykdom hos hund. Symptomene er som regel varierende grad av hoste (hostelyden er blitt beskrevet som lyden av "gåseskrik"). Sykdommen kan behandles medisinsk, eller kirurgisk ved alvorlige tilfeller.

Luftrørskollaps-tilfeller ser ut til å ha hatt en lavere frekvens de siste tiår, men lidelsen er såpass alvorlig at den må taes på alvor.

Tiltak og mål: Individer med denne diagnose skal ikke i avl.

Lite utbredte lidelser:

Syringomyelia :

Dette er en meget alvorlig arvelig lidelse, og kort fortalt dreier det seg om spinalvæsken som blir hindret i å flyte fritt mellom hjerne og ryggmarg. Ved Syringomyelia er kraniet for trangt i nakkepartiet, noe som fører til unormal flyt av spinalvæske. Ved hel eller delvis blokkering i overgangen mellom kraniet og ryggmarg, kan det oppstå væskefylte hulrom i hjernen og øvre del av ryggmargen. Det er det væskefylte hulrommet i øvre del av ryggmargen (nakkeområdet) som kalles Syringomyelia. Eneste nøyaktige måte å dianostisere lidelsen på,

er MR. Syringomyelia er ikke et stort problem på rasen i Norge.

Tiltak og mål:

Syringomyelia kan være arvelig, og hunder med symptomer må ikke brukes i avl før diagnosen er stilt og eventuelt avkreftet. Hunder med påvist Syringomyelia skal ikke brukes i avl, og begge foreldre BØR undersøkes og "friskmeldes" før videre anvendelse i avl. Kombinasjonen som har gitt Syringomyelia, må aldri foretas på nytt. Av eksteriøre tegn, kan man legge spesielt merke til hodeskalleformen. Hunder med utpreget "epleskalleform", noe som også er utypisk for rasen, bør unngås benyttet i avl.

PRA – Progressiv Retinal Atrofi:

Arvelig øyelidelse som fører til blindhet. To av de mest vanlige typene som er funnet på Tysk Spitz/Pomeranian er juvenil, som debuterer i ung alder, og generell, som debuterer i en høyere alder (5-8 år). I vårt naboland Sverige, er det påvist rundt 10 tilfeller de siste 20 år.

Tiltak og mål:

NKK har et overordnet mål angående PRA. Hunder med PRA, deres foreldre, avkom og søsken SKAL ut av avl. Alle hunder som brukes i avl, skal ha kjent status. Pr. okt. 2015, er det kun registret 100 godkjente øyelysninger på Pomeranian i Dog web.

CLP – Calvé Legg Perthes sykdom:

En lidelse som rammer hoftekulen. Blodtilførselen stoppes helt eller delvis opp i perioder. Dette forårsaker en nedbrytning av hoftekulen.

Tiltak og mål: Det er en delvis ukjent, kompleks arvegang. Lidelsen kan utløses av traume, men skyldes likevel en arvelig, feilaktig utvikling av hoftekulen.

Hunder med diagnosen skal ikke gå i avl.

Spesielle tiltak ved "lite forekommende lidelser", må være å IKKE bruke rammede hunder i avl, og heller aldri gjenta en kombinasjon som har gitt en av disse lidelsene.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Ut fra statistikk fra ulike forsikringsselskap, er forløsning med keisersnitt et vanlig problem.

Prioritering

Det kan være en strategi å velge avlstisper i kull med flere kullsøsken, og med en mor med ukomplisert og normal forløsning/fødsel. Videre bør man velge en avlspartner (les hannhund) med flere søsken, samt at denne også er forløst normalt med en velegnet avlstispe. på rasen med et godt utviklet morsinstinkt, noe det er viktig å ta vare på i den fremtidige avlen.

Mål og strategi

Hundens helse skal alltid komme i første rekke, og man skal ta størst hensyn til sykdommer og lidelser som reduserer hundens livskvalitet. Man skal gjennom avl påvirke rasens helse på en slik måte at man reduserer sykdommer og lidelser.

Atferd og mentalitet

Atferd

Pomeranian er en mentalt sterk hund. Den skal ha lett for å godta fremmede, både mennesker og andre hunder. Pomeranian skal ha dårlig utviklet jaktlyst.

Mål og strategi

Det er to faktorer som påvirker adferden hos en hund. Den ene er sosialt betinget, der man som oppdretter må ta hensyn til den nyfødte valpen og gi den riktig stimulans. I tillegg må man opplyse valpekjøper om sosialisering av valpen, slik at den blir i stand til å beherske den sosiale verden.

Den andre er den genetiske arven. Aggressive, redde, hunder med angstfylt oppførsel, må ikke gå i avl.

Eksteriør

Eksteriør

Pomeranian er en selskaphund av spisshundtype, som skal være kvadratisk og normalbygget. Begrepet type er summen av de detaljer som til sammen utgjør rasen Pomeranian.

Rasens utvikling er avhengig av oppdretteres valg av avlshunder, og det er derfor viktig at man velger avlshunder av meget god type og egenskaper.

RAS velger å ikke stille krav til at avlsdyr skal ha premiering på utstilling, men vil allikevel ikke anbefale å avle på hunder med dårligere premiegrad enn VG (Very Good).

Det er ikke bare den vakre pelsen og et fantastisk uttrykk som utgjør en vakker Pomeranian. Det er særs viktig å ta hensyn til hundens øvrige anatomi og gemytt.

Åpen fontanell:

Er en diskvalifiserende feil. Det er en tydelig forbindelse med stor åpen fontanell og vannhode.

Tenner:

Fullt tannsett består av 42 tenner. Det er forholdsvis normalt med tannmangel på Pomeranian. Mangel på premolarer er det som forekommer hyppigst. Problemer med tenner og tannkjøtt forekommer relativt hyppig. Dette kan være forårsaket av mangelfull tann og munnpleie, og eller et mindre bra arveanlegg.

For tidlig tannfelling (voksen) og anlegg for mye tannstein er som oftest arvelig betinget.

Smal, underutviklet underkjeve, kan også ofte være et problem på rasen. Veterinærhjelp i forbindelse med felling av melketenner er et kjent problem. Og det er da oftest canis/hjørnetenner som må trekkes. Dette er viktig å følge med på og bør gjøres i 6-9 mnd. alder, for å gi hunden det beste utgangspunktet til å kunne utvikle en sunn tannhelse.

Pels og farger:

Alle farger er godkjent, bortsett fra merle og blå. Med blå menes avbleket sort, grunnet dilute-/fortynningsgenet. Rasebeskrivelsen omtaler hud- og nese pigment slik: "Alle farger skal ha sort nesebrusk, øyelokks-renner og lepper, unntatt brune hunder der dette skal være brunt". Her utelukker rasebeskrivelsen altså blå hunder, som der er blå i hudpigmentet.

Merle er en farge som forekommer på en rekke raser. Avl på denne fargen der den er godkjent på rasen, har alltid ført til strenge avlsrestriksjoner.

På Pomeranian er ikke merle en opprinnelig farge, men har kommet via blandings avl i USA, f.eks. ved innblanding av Shetland Sheepdog.

Overdrevne eksteriørtrekk

Pels: Overdreven pelsmengde, myk , uller pels, der de strie dekkhårene ikke dekker kroppen, er sterkt uønsket. Hodeskalle: kuppelformet/ epleformet skalle, er sterkt uønsket

Mål og strategi

- Oppdrettere skal sette seg grundig inn i rasebeskrivelsen.
- Oppdrettere bør delta på raseklubbens raseseminarer.
- Oppdrettere bør ha en god kunnskap og forståelse for rasens anatomi.
- Oppdretterens mål bør være å øke kvaliteten på rasen Pomeranian.
- Raseklubben bør stimulere oppdrettere til å tilegne seg kunnskap om rasen og generell avl.
- Raseklubben skal oppmuntre til å øke andelen premierte hunder innenfor eksteriør, lydighet og agility.
- Hunder med åpen fontanell bør ikke gå i avl.
- Valpekjøper skal underrettes om tannhelse, og at veterinærhjelp må påregnes i nevnte alder.
- Unngå å avle på hunder med svake kjever og hunder med stor tannmangel.
- Unngå å avle på hunder med dårlig (genetisk) tannhelse.
- Unngå avl på hund med underbitt, skjevt og åpent bitt.
- Målet er å bare bruke hunder med et godt, normalt utviklet bitt i avl. Og avle fram valper som selv har evne til å felle sine melketenner på en naturlig måte.
- Blå er en diskvalifiserende farge. Den innehar det diluterte fargegenet og skal ikke avles på.
- Merle er en diskvalifiserende farge på Pomeranian, og skal derfor IKKE avles på.

For å påvirke til økt ansvar i forhold til avl og også ivaretagelse av standarden har NPK`s styret bestemt å gå inn for obligatorisk måling av Pomeranian i 3 år fra 01.01.2016.

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Hunder med rund, kuppelformet/ epleformet skalle er sterkt uønsket i avl. Hunder med myk, ullen pels, altså pels som IKKE er lettstelt og må børstes relativt ofte for å holdes floke/knutefri, bør ikke brukes i avl. Hunder som viser tegn på Alopecia MÅ ikke gå i avl.

Hunder som har produsert valper med symptomer på Alopecia i to forskjellige kombinasjoner, skal taes ut av avl. Selektere fremtidig avlsmateriale ved å velge valper med normal pels for alder. Abnorme pelser kan være av betydning for en senere positiv diagnose. Øke andel av hannhunder som er fylt 5 år ved bruk i avl. Det forventes ikke at hannhund skal være 5 år før denne prøves i avl, men man kan begrense bruk, (antall valper/kull) til det minimale før den alderen.

Alle avlsdyr bør ha kjent patellastatus registrert på Dogweb.

Det moralske og etiske ansvaret ligger på oppdretter (tispeeier som har valper på sin tise, er å regne som oppdretter).

Alle er med på å dele sin erfaring og kunnskap, slik at avelsstrategien på samtlige problem kan bedres.

Det er meget viktig for rasen å opprettholde en stor genetisk variasjon, og emnet innavl/linjeavl er grundig beskrevet i NKK's etiske avlskriterier. Norsk Pomeranian-klubb er underlagt disse bestemmelsene.

Oppdrettere skal bestrebe seg på å avle på rasetypiske, fysisk og psykisk sunne hunder. Det er mange faktorer å ta hensyn til i avlen. En hund som har en bra egenskap, kan ofte også ha andre mindre bra egenskaper, og det er da viktig å kunne se helheten i en avlssituasjon. Som oftest kan det være smart å ikke prøve å endre samtlige negative egenskaper på en gang. Oppdretter har plikt til å sette seg inn i sine hunders helhetstilstand og dens slekt/linjer, for å på den måten minske risikoen for de arvelige lidelsene som bæres recessivt.

NPK anbefaler alle å sette seg grundig inn i grunnleggende genetikk.

Plan for videre arbeid i klubben

Kontinuerlig oppfølging av diverse helseproblemer. Oppgradering av RAS minst hvert 5 år.

Vedlegg

Vedlegg 1 Historie

Historie forts.

Man kan anta at det kom tyske/mellomeuropeiske spisshunder til Skandinavia og Island allerede rundt år 870 e.kr. Den ble da bl.a. omtalt som "kova rakki" (kova=rom og rakki=hund). De minste ble holdt av det øverste sosiale sjiktet i befolkningen, og var faktisk verdsatt høyere i verdi enn øvrige hunder. Senere i historien har man grunn til å tro at det kom inn ytterligere spisshunder fra mellomeuropa, og rundt år 1416 var det en omfattende handel og import av hunder. Erich der Pommer styrte da det dansk/norske monarkiet, som Island på den tiden lå under. Ut fra bl.a. denne opplysningen, kan det se ut som den Islandske fårehunden også har en direkte tilknytning til de tyske eller pommerske spisshundene, da det ikke fantes hunder på Island tidligere.

Det kan se ut som at disse spisshundene også kom via Skandinavia og Island til England. Som et litt morsomt innspill, kan det nevnes at disse hundene ble kalt "møkka-haug bikkjer". Dette er da i tilfelle med på å beskrive rasens bruksegenskap (gårds- og varselhund), da det gjerne var disse "møkka-haugene" som var det høyeste punktet på gården, og her hunden kunne få "oversikt". Shakespeare omtalte denne "møkka-haug"-hunden i sitt skuespill "Henry V" (2.akt).

Det ble på 1600-tallet påstått at disse hundene hadde oppstått av en blanding med rev og hund, og fikk derfor navnet "Foxhound" blant mange. Sir Thomas Browne skrev om dette i sin handelsberetning angående handel med Island i 1663, og dermed var dette en sannhet. Senere ble det klart at dette var en umulighet, noe Darwin kunne bekrefte etter sine mange forsøk.

Det finnes flere beskrivelser og notater i brev og dagbøker av små tyske spisshunder opp igjennom tidene, men på slutten av 1700- og tidlig på 1800-tallet, begynte Pomeranian-hundene å bli omtalt i litterære verk. For å nevne noen, kan jeg ta med "Cæsar" i Mackenzie's "The Lounger" (1803), og Walter Landors "Konstant følgesvenn Pomero"- en liten, hvit spisshund kjøpt i Tyskland. Jeg vil også få sitere JH Walsh, der han i 1859 beskriver en Pomeranian; "Pomeranian, LoupLoup, eller Foxhunden, har blitt stadig mer populær de siste 20 årene, og er nå blitt et "allemannseie". Typen er svært rev-lignende, opprettstående ører, spiss nese, halsen er tykk og dekket med krage av ullent hår. Kroppen er også dekket med tykke ullhår, men ikke krøllet. Bena er mindre behåret, halen bæres høyt, og rullet over ryggen. Vanligvis hvit, noen ganger blek krem, sjelden sort.". Høyden var i gjennomsnitt 35 cm.

Videre opp igjennom 1800-tallet begynte et mer organisert hundehold, og historien blir mer og mer innholdsrik. Det ble satt opp anetavler, og det kom avlsregistre for hannhunder.

De begynte med utstillinger/show, og den første utstillingen med klassen for Pomeranian var så tidlig som 1863. Den ble holdt på Cremorne Gardens i Chelsea. Før dette ble Pomeranian stilt i gruppen "Foreign Dogs" (Non Sporting). Pomeranian ble da ofte omtalt som Pomeranian Fox Dogs.

The Kennel Club ble stiftet i 1873, og den første stamboken ble produsert i 1874. Pomeranian var en av de 40 rasene som det ble registrert stambok på.

Den engelske Pomerianklubben ble stiftet i 1891. Det er spennende å se hva som ble registrert som Pomeranian på denne tiden. Det ble bestemt i klubben at alle spissshunder av denne type, uavhengig av hvor de stammer fra, hvilken størrelse eller farge, skulle registreres som Pomeranian. Vel og merke i en periode på 25 år! Mr. Fawdry (en av grunnleggerne for klubben), eide og stilte ut en hvit Pomeranian. Denne hundens skulderhøyde var ca. 40 cm.

Navnet Pomeranian, og ikke Tysk Spitz, ble vedtatt uten å konferere med tyskerne. Dette på tross av at tyskerne allerede på dette tidspunkt hevdet at dette var deres nasjonale rase. Mr. Hicks (en av grunnleggerne av klubben) skriver: "Dette er hunderaser som er kjent under forskjellige navn på kontinentet, for eksempel Spitz, Wolf Spitz, Volpino, Lupino, Lulu, og Pommer". Miss Ives (også en av grunnleggerne av klubben), var også enig i dette, og tilføyer: "Lulu fra Frankrike, Volpino fra Italia, Keeshond fra Holland og Spitz hunder fra Tyskland". Miss Ives forteller også at hun selv hadde to Volpino som hun avlet og stilte ut som Pomeranian, og at hun hadde avlet fram orange etter en Volpino og en Spitz som kom fra Tyskland. Et av avkommene ble for øvrig eksportert til Amerika. Det er viktig å få med seg her at Volpino på den tid ikke bare var hvite, men var like godt kjent for sin orange farge. Dette er i dag mer sjeldent.

På samme tid i Tyskland, ble disse spisshundene kalt for Pommern Spitz og Den Grauer Rheinischer Spitz. De små ble ofte kaldt Mannheimer Spitz, eller Zwergspitz. I 1898 ble rasen gradert i 3 størrelser, der den minste hadde en størrelse som tilsvarer dagens Pomeranian og Kleinspitz.

I England ble alle størrelser godtatt under samme navn, men de minste ble foretrukket fremfor de store. Her ble også de fleste liggende på en størrelse som tilsvarer både dagens Pomeranian og Kleinspitz. I 1886 arrangerte Mr. Crufts "London Toy Dog Show", der han satte opp en egen klasse for Pomeranian under 4,5 kg. Med det var Mr. Cruft med å favorittisere de små Pomeranians. Det bør nevnes at vinneren på denne utstillingen var en sort Pomeranian, importert fra Tyskland. I 1890-årene ble stadig flere små Pommer utstilt, og det ble ikke uvanlig å se dem i størrelsen rundt 2,5 kg og helt ned i 1,5 kg.

Pomerianklubben besluttet i 1893 å oppfordre oppdrettere til å ligge under 3,6 kg. (vil tilsvare en mankehøyde på rundt 28 cm). Lister eller bøker over avlshanner fra år 1896–1900, viser at det er 306 hanner under 3,6 kg, og 247 hanner over 3,6 kg. Dette viser da en økning i antall små Pommer. Det viste seg også, da som nå, at enkelte ble altfor små. Det ble registrert størrelser helt ned til under 1 kg. Flere av de mest kjente dommere mente dette ble for lite og spinkelt, og man valgte da heller å sette fram hunder på rundt 2 kg. Anbefalingen til oppdretterne var å bruke store tisper og små hanner i avlen. I England ble det da vanlig å kalle de minste for Toy Pomeranian, og de større for Pomeranian, og omregistrering mellom disse størrelsesvariantene ble tillatt. Helt frem til 1970-tallet var det ikke uvanlig å høre navnet Toy Pomeranian også her.

Angående dette med størrelser kan det være verd å merke seg denne delen av historien, da den fortsatt er meget aktuell i dag. Som oppdretter har man fortsatt erfaringer med at rasen kan virke lite homogen i størrelse og type. Noen individer blir for små, og andre for store. Med de større typene kan man ganske ofte se at også forhold nese-skalle på Pom endrer seg, altså fra 2:4 til 2:3, som forholdet fra Mittel og oppover skal være. Årsakene til dette kan være flere. En av årsakene er at teorien og praksisen med at store tisper parres med små hanner, har levd helt opp til vår tid. I tillegg er det de 10 siste år blitt mer vanlig med USA-

import, både til Norge og resten av verden. Vi bør ta med i beregningen at den amerikanske standarden er opp til 7 pund. Dette tilsvarer i overkant av 3 kg. En Pomeranian i normalt hold vil trolig ha en skulderhøyde på rundt 25 cm. Uansett tillater den amerikanske standarden større Pommer, og det gir jo da utslag i vår avl med disse importene.

Med dette kan det være verdt å ta med seg noe av den amerikanske historien på Pomeranian også. Allerede i år 1760 ble det eksportert Tysk Spitz over til USA. Det kan også ha kommet noen med emigrantene, men denne andelen ser ut til å være liten. Uansett var alle størrelser representert, men det var de hvite som var de mest populære. Det er dokumentert at en Tysk Spitz ble premiært på Springfield Show i 1876. Rasen fikk etterhvert en skikkelig "knekk" da de med tiden ble ansett som meget aggressive og farlige. På slutten av 1870-tallet ble hvite Tyske spisspinner forbudt på lik linje med dagens Pitbull, og de ble da ikke vist på utstilling på flere år. Men, de dukket opp igjen som Pomeranian, importert fra England, og gjerne i andre farger enn hvitt. Allerede i 1878 deltok det Pomeranian på utstilling arrangert av Westminster Kennel Club Show. I 1913 fikk man igjen lov å stille ut de hvite "German Spitz". Dessverre hadde de fått et meget dårlig rykte, og ingen ville ha en slik hund, før de fikk bytte navn til American Eskimo Dog i 1923. Dagens American Eskimo Dogs er klassifisert i 3 størrelser; liten, mellom og stor. Det kan nevnes at det i vår tid ble stilt ut en av disse som Mittelspitz i Polen som ble Champion. Vil også nevne at det pågår et arbeide for å finne ut om det finnes en link til Japansk Spisspinner, da det verserer en teori på at dette er Tysk Spisspinner- Mittel/American Eskimo Dog Stor, som er blitt eksportert til Japan, og har da fått bytte navn der. Dette siste er en teori man ikke har noen dokumentasjon på, og nevnes bare derfor som en "hypotese".

I Tyskland etter 1. verdenskrig ble navnet Pomeranian avskaffet og erstattet med Klein Spitz, med en øvre mankehøyde på 28 cm. De aller minste ble sett på som usunne, og det var vanskelig å drive avl på dem. Først etter 2. verdenskrig ble den minste varianten igjen mer populær. Den kjente tyske dommeren, Joachim Weinberg, var en ivrig forkjemper for den minste varianten, og importerte sine første Pomeranians i 1970. I 1974 tok han inn 3 tisper fra USA, som alle fikk bra kritikk for sin sunnhet og type tross sin størrelse. Men, fortsatt var det tvil om at disse ville egne seg i avl, p.g.a. sin lille størrelse. På generalforsamlingen den 3. mars i 1974, tok den tyske raseklubben for tyske spisspinner en hastebeslutning om å innføre Zwerg Spitz som egen størrelsesvariant, og forandret dermed også standarden/rasebeskrivelsen. Størrelsen ble da fra 18 til 22 cm. i mankehøyde, slik vi har det i dag.

Vi har tidligere her skrevet om den tyske spisspinders temperament, og vil da få skyte inn at hele historien forteller om en generelt hissig og temperamentsfull rase. Igjen blir bruksegenskapene nevnt, altså en vokter og varsler. Historien sier at den var meget grei og trofast mot sin herre, men andre hunder, dyr og mennesker, ville den ikke ha noe særlig med å gjøre. Disse egenskapene var langt mer anvendelige på den tiden enn i dag.

Det må med all respekt tas med at også Dronning Victoria var viktig for rasens utvikling. Ikke bare via hennes eget oppdrett, men mest i den form av at hun gjorde den mer kjent, og dermed ga den popularitet blant folket. Dronningen selv stilte ut Pomeranian kun i årene 1891 til 1893. Det hadde da allerede eksistert Pomeranian-oppdrettere i ca. 30 år i England. Dronning Viktorias Pomeranianhunder var også av forskjellig størrelse, og rommer derfor både dagens Pomeranian og Kleinspitz. Helt fram til i dag omtaler de eldre engelske Pomeranian-oppdretterne de store Pommene for Victorian type.

Tysk Spitz/Pomeranian har i alle tider vært brukt til gårds-, vakt- og varselhund, gjerne med dårlig utviklede jakt- og gjeterinstinkter. I det store og hele var dette hunder som holdt seg innenfor et begrenset område, både på bondegårdene, og inne på områdene hos gårdseiere i byen.